

**ВІДДІЛ ОСВІТИ
ДОБРОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ**

***Впровадження курсу «Освіта для сталого розвитку»
в закладах дошкільної освіти
відділу освіти Добропільської міської ради
у 2018-2019 навчальному році***

**Аналітична довідка
методист методичного кабінету
Герасової Валентини Іванівни**

**м. Добропілля
2019 р.**

Сталий розвиток – це такий розвиток людства, що задовольняє потреби сьогодення, не приносячи при цьому в жертву здатності майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Сьогодні ми все частіше чуємо слова «екологія», «економіка», «забруднене середовище, довкілля». Ми вже стали звикати до цих слів та продовжувати свою бездіяльність ніяк не можливо, бо в долі природи – наша доля.

Актуальність освіти сталого розвитку для підростаючого покоління сьогодні вже ніким не ставиться під сумнів. Адже розв'язання притаманних сучасному суспільству екологічних проблем можливе лише за умови зміни поведінки людини, її ціннісних орієнтирів, формування у дітей особливого екологічного та економічного мислення, яке передбачає розуміння суті тих взаємозв'язків, що існують у єдності «природа – людина – суспільство» та усвідомлення власної відповідальності кожного за збереження Землі, як єдиної можливої екологічної ніші людства. Причому, розв'язання поставлених завдань є ефективним лише за тієї умови, що сталий розвиток здійснюється з перших років життя дитини. І саме від вихователів дошкільних закладів залежить досягнення головної мети закладання основ для сталого розвитку :

- створення найкращих умов для всебічного самовияву і розвитку здібностей дітей;
- утвердження особистості в різних видах діяльності /через екологічне виховання на основі принципів випереджаючої освіти/;
- апробація нових наукових розробок та варіативних програм виховання і навчання/екологічного спрямування.

Сьогодні все більше країн приєднується до реалізації концепції сталого розвитку. Згідно з цією концепцією люди повинні дотримуватись законів природи і змінити своє споживацьке ставлення до неї на ставлення, що ґрунтується на визнанні її самоцінності. На жаль, у нашому суспільстві ще й досі не зжиті погляди, при яких у системі «люди – природа» людина розглядає

себе як головну дійову особу, яка може змінити своє оточення як їй заманеться, для власного блага і спрямовує свою діяльність на «підкорення» природи.

У зв'язку з цим перед педагогічною наукою і практикою постало завдання, пов'язане з необхідністю виховання культури розумного споживання енергії, води, зменшення марних витрат та кількості відходів у середовищі .

Важливою ланкою педагогічної роботи дошкільних закладів є збагачення індивідуального досвіду дітей новими життєвими враженнями, вправлення в умінні самовизначатися, допомогти уникати негативних виявів. В БКДО вказано, що сучасний дошкільник повинен освоїти довкілля, своєчасно дізнатися від дорослих про багато важливих речей, вперше виробити елементарне бачення світу, визначитися з простором «Я», співвіднести себе з простором «Ми».

У 2018-2019 навчальному році впроваджували курс «Освіта для сталого розвитку» 14 закладів дошкільної освіти і НВК відділу освіти Добропільської міської ради. В ньому прийняли участь 389 вихованців (на 12 % менше ніж у минулому році) з 16 груп. Вивчали курс за навчально-методичним посібником Н. Гавриш, О. Саприкіної, О. Пометун «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» з використанням дидактичних матеріалів «Дошкільнятам про сталий розвиток». Мета курсу – сприяти формуванню у дошкільників мотивації до дій і моделей поведінки, орієнтованих сталий стиль життя.

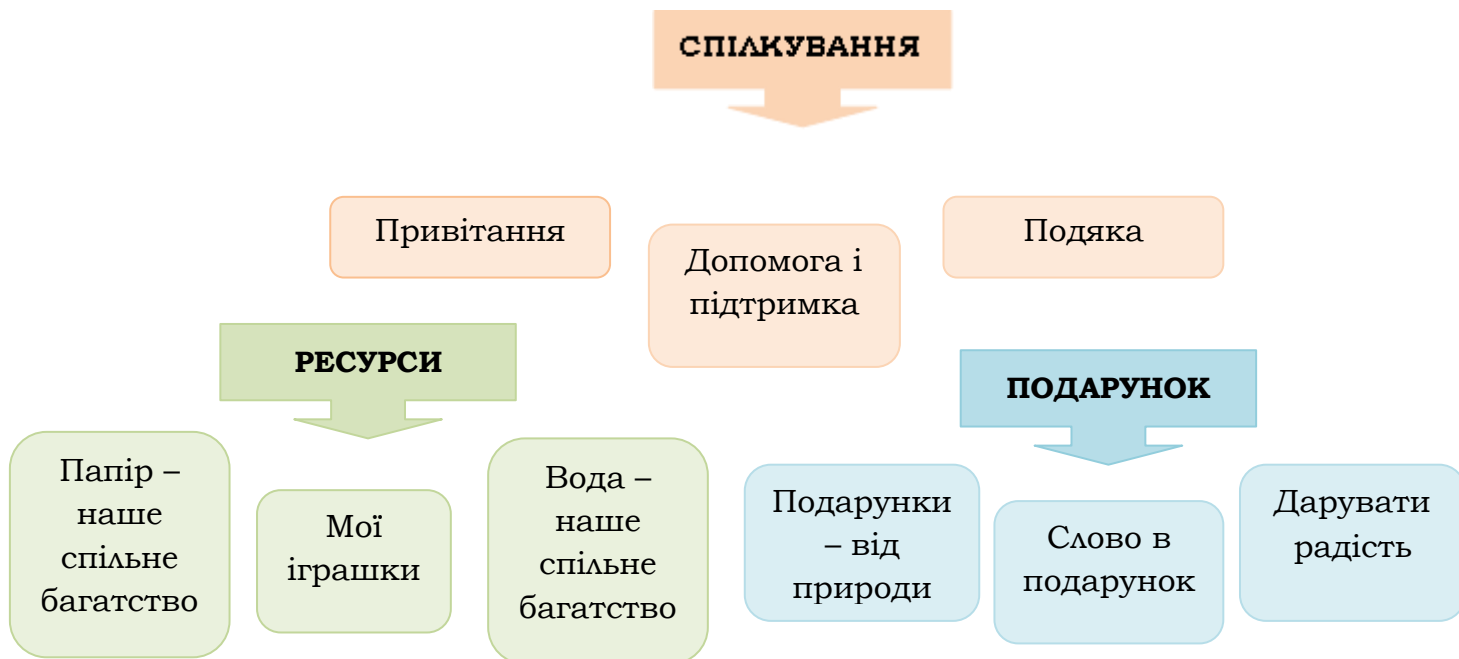
Завдання курсу передбачають створення умов для:

- ✓ Формування у дітей початкових уявлень про дії та поведінку, що орієнтовані на сталий розвиток, необхідних для свідомого вибору способу власного життя;

- ✓ Усвідомлення старшими дошкільниками необхідності збереження ресурсів Землі та особистої причетності до майбутнього суспільства і природи;

- ✓ Розвиток у дітей звичок і моделей поведінки, що відповідають сталому розвитку бажання діяти у цьому напрямі.

Вивчення курсу відбувалося за трьома основними темами, кожна з яких включає в себе три підтеми.

У кожній підтемі здійснювалося вступне та підсумкове самодослідження через аналіз власного стилю поведінки і набутого досвіду за допомогою чотирьох спеціальних запитань. Це допомогло перевірити набуті результати наприкінці теми.

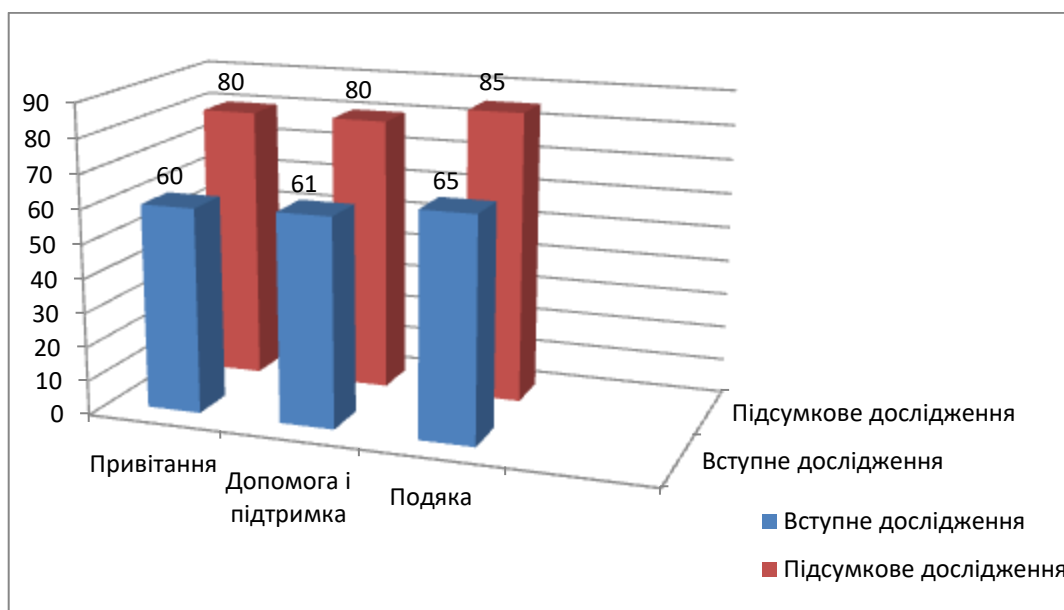
При реалізації навчального курсу вихователі використовували різні форми взаємодії дітей для забезпечення «залученості» кожної дитини в процес проживання теми. Спираючись на провідні засади освіти для сталого розвитку педагоги орієнтували навчально-пізнавальний розвиток на процес формування у дітей здатності застосовувати набуті вміння у практичній діяльності, націлювали вихованців на свідоме, добровільне й відповідальне виконання певних дій, вправляли здатність здійснювати самооцінку і самоконтроль своєї поведінки.

Реалізація програми по сталому розвитку забезпечує інтеграцію всіх видів дитячої діяльності та створює оптимальні умови для всебічного розвитку дитини. Під час впровадження курсу використовувалися конкретні практичні прийоми – заняття, ігри, розваги, пошукова - дослідницька діяльність, практична діяльність, створення схем, моделей, макетів тощо. Правильно організована діяльність за цим напрямком сприяє формуванню активно – пізнавального ставлення дитини до навколишнього середовища.

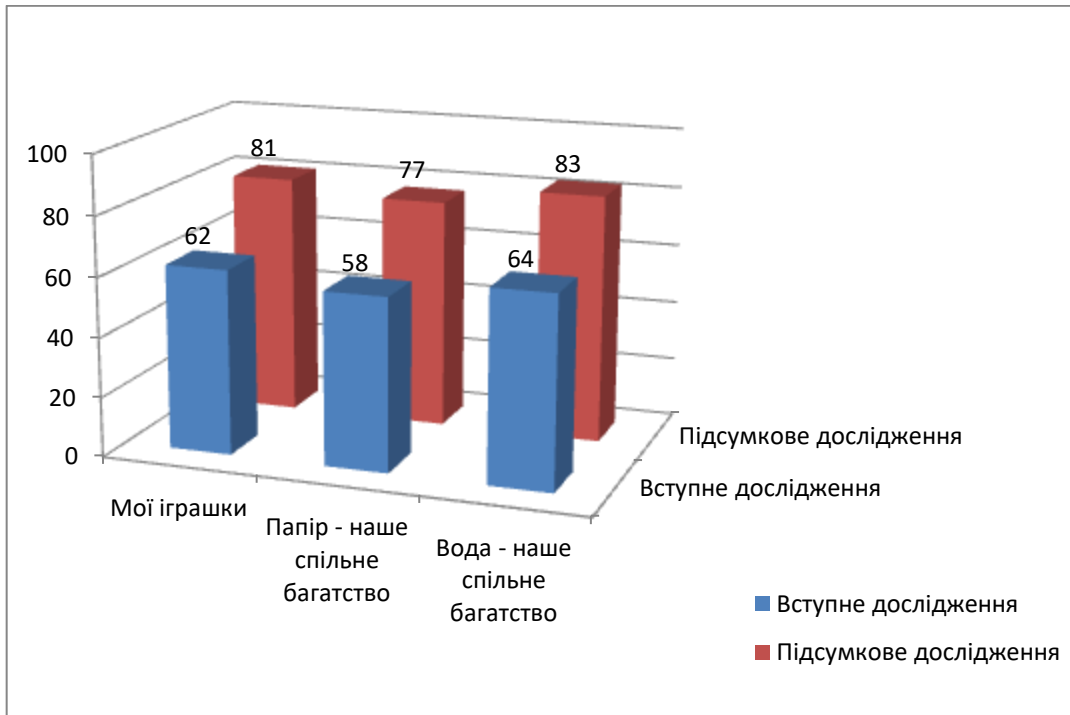
Згідно теоретичним і методичним засадам курсу основною формою педагогічної діяльності у дошкільних закладах було обрано тематичний день (всього дев'ять тематичних днів, які проводилися з періодичністю один раз на два тижні), що забезпечило упровадження інтегративного підходу в навчанні та вихованні дошкільників. Кожен із таких днів включав у себе певні організаційні складники – різноманітні ранкові заходи, спеціально організовані тематичні заняття, відпрацювання дій. На протязі наступних після тематичного днів вихователі стимулювали дітей до виконання запропонованих дій до тих пір, поки вони не ставали автоматизованими для переважної більшості дошкільників

Середній відсоток «зелених» відповідей вступного та підсумкового досліджень по кожній підтемі можна побачити у діаграмах

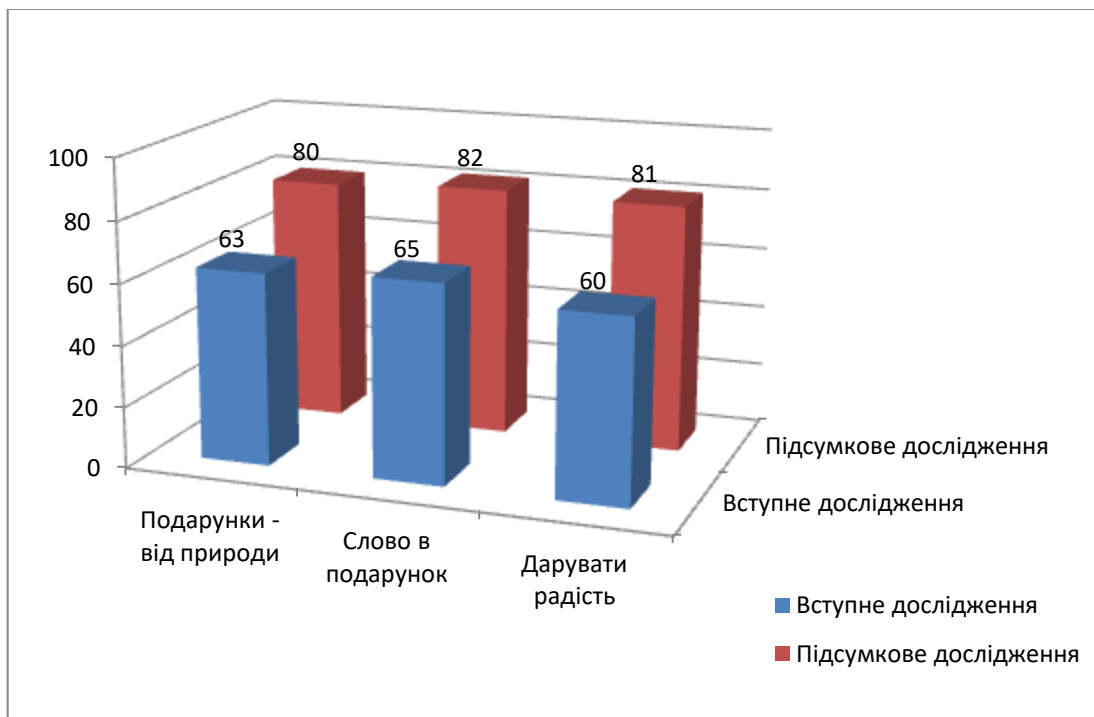
СПІЛКУВАННЯ

РЕСУРСИ

ПОДАРУНОК

За даними діаграм можна зробити наступні висновки:

Спілкування – результати вступного дослідження по усім підтемам зросли на кінець вивчення теми у середньому на 20 %. Це свідчить про те, що більшість дітей можуть розповідати про важливість налагодження добрих стосунків між

людьми, застосовувати найпростіші етикетні норми (привітання, прощання, прохання) у стосунках з оточуючими, дослідити власні звички щодо налагодження своїх стосунків з оточуючими, визначити доступні для себе шляхи налагодження добрих стосунків з іншими, виконувати прийнятні для себе дії щодо налагодження добрих стосунків.

Ресурси – показники вступного та підсумкового досліджень змінилися з 62 % до 81 % («Мої іграшки»), з 58 % до 77 % («Папір – наше спільне багатство»), з 64 % до 83 % («Вода – наше спільне багатство»). Вихователі вірно вправляли дошкільнят у навичках розповідати про важливість заощадження ресурсів, описувати доступні для себе шляхи ресурсозбереження, досліджувати власні звички щодо використання ресурсів, виконувати самостійно прості дії щодо збереження доступних їм ресурсів.

Подарунок – результати по підтемам зросли на 18 % і досягли показників 80-82%. Після опрацювання теми діти можуть розповідати про важливість зберігати природу і добрі стосунки з людьми, описувати доступні для себе шляхи взаємодії з природою і людьми через подарунок, дослідити власні звички щодо подарунків іншим у власному житті, виконувати самостійно прості дії щодо збереження природи і встановлення добрих стосунків з іншими.

Найнижчі результати вступного та підсумкового дослідження (58% та 77% відповідно) виявлені у підтемі «Папір – наше спільне багатство» (тема «Ресурси»). Найвищі показники (65 % та 85 %) у підтемі «Подяка» (тема «Спілкування»).

Результати роботи з впровадження освіти для сталого розвитку у закладах дошкільної освіти відділу освіти Добропільської міської ради свідчать про те, що усі вихованці мають позитивні зміни у поведінці. Діти замислюються над своєю поведінкою і прагнуть змінювати її у потрібному напрямі.

У 2018-2019 навчальному році заклади дошкільної освіти №№3,4,12,13,15,27 та НВК №4 не впроваджували курс.